

VRIJ VAN MACHT

DATUM	20 & 21 oktober 2018
VOORGANGER	Corinne van Nistelrooij
EERSTE LEZING	Jesaja 53, 9 - 11
EVANGELIE	Marcus 10, 35 - 45

OVERWEGING

Ik heb het in schoolklassen vaak gezien als er een kring gemaakt werd. Juf of meester ging bijvoorbeeld een verhaal vertellen, uit een boek voorlezen of een kringgesprek voeren en alle kinderen pakten hun stoeltje op en wilden dan het liefst in de kring naast juf zitten. En als dat niet kon, dan toch in ieder geval naast het meest favoriete vriendje of vriendinnetje. En ook wij straks bij de koffie scannen de refter; waar zitten bekenden? Naast welke kennis of vriend voel ik me het meest thuis?

Iets van dat zoeken zien we terug in het evangelieverhaal van vandaag als de leerlingen vragen aan Jezus of ze later, ooit, als hij heerst in zijn glorie, links en rechts naast hem mogen zitten. We zijn geneigd die vraag van Jacobus en Johannes te veroordelen omdat ze azen op de beste plek. Jezus doet dan ook.

In de tekst voorafgaand aan het evangelie van vandaag lezen we dat Jezus voor de derde keer zijn lijdensweg en dood aankondigt. Hij vertelt aan zijn leerlingen dat hij bespot zal worden, gezeseld, dat hij ter dood gebracht zal worden én ook weer zal opstaan. En in die context horen we vandaag de vraag van de apostelen. Ze denken in eerste instantie aan zichzelf en vragen voor zichzelf de ereplaatsen: 'Later, daar, hoog in de hemel, mogen wij dan het dichtst bij U?'

Jezus interpreteert die vraag als een verlangen naar status 'in den hoge'. En het is waarschijnlijk ook zo dat ze hun plek later willen veilig stellen. Toch is het ook interessant om áchter die vraag te luisteren. Want waarom wilden de leerlingen dat zo graag? Is het alleen status, macht en aanzien wat hen drijft? Of speelt er ook nog iets anders? Om dat te achterhalen is het goed om ons te verdiepen in wie deze mannen waren.

Samen met Petrus waren Johannes en Jakobus de meest vertrouwelijke leerlingen van Jezus. Zo waren zij bijvoorbeeld aanwezig bij de gedaanteverandering van Jezus op de berg Tabor. Zij zagen daar als enigen dat Jezus een goddelijke gedaante aannam. Eerder in het evangelie van Marcus

wilden de broers dat er vuur uit de hemel zou neerdalen omdat ze mensen wilden straffen die geen gastvrijheid aan Jezus wilden geven. Ze namen het met hart en ziel voor hem op! En zij waren later de leerlingen die Jezus met zich meenam in de hof van Getsémané om met hem te waken en te bidden.

Kortom, zij waren dus zeer getrouwe volgelingen van Jezus. Ik geloof niet dat hun vraag over het links en rechts zitten voortkwam uit egocentrisch streven naar zekerheid enkel en alleen om de belangrijkste te willen zijn. Zij waren immers vrienden! En meer dan dat; zielsverwanten.

Zou het niet eerder zo zijn dat ze geraakt waren door het komende afscheid van hun vriend en dat het hun diepste wens was dicht bij de Heer te willen zijn en te blijven? Dat ze hoopten Hem zo nabij te kunnen zijn, altijd en overal? Al hebben ze er waarschijnlijk geen voorstelling van, ze geven wel aan dat ze net als Jezus bereid zijn om de beker te drinken. Ze wilden mét hem gaan, door dik en dun.

Wij die ooit afscheid hebben moeten nemen van iemand die ons lief was herkennen het verlangen bij diegene te willen blijven. Om de band, het contact, de liefde niet te willen verliezen. 'Zul je later als ik ook in het hiernamaals kom mij met open armen tegemoet komen?'

"Mag ik dan bij jou?" zingt Claudia de Breij. Dat is een populair lied omdat het raakt aan een diep menselijke vraag om trouw en erkenning; als het er op aankomt, laat je me dan niet alleen?

Jezus en ook de andere leerlingen interpreteren de vraag van Johannes en Jakobus anders. Zij gaan er van uit dat er om macht gevraagd werd, dat de broers in de toekomst hogerop wilden. En Jezus grijpt zijn kans om hen erop te wijzen dat er bij hem geen plaats is voor aanzien en eigenbelang, of gereserveerde plaatsen in de toekomst. Maar dat het gaat om solidariteit in het hier en nu. En dat is van belang. Ook gezien het feit dat Jezus zijn leerlingen wil voorbereiden op een leven zonder hem.

Hij wil hen leren wat er gedaan moet worden, wat de essentie van zijn boodschap is; de ander dienen. Dat klinkt ons braaf in de oren, Het klinkt misschien als afhankelijkheid en kruiperige nederigheid. Maar het heeft te maken met een vorm van leven die vrij is van macht. Ik versta dat als te leven in een liefde waarin je geraakt kunt worden door de ander. En vandaaruit tot voelen, tot spreken, tot handelen te komen. Ons hart te laten bewegen, het te verliezen aan de goede zaak, het te verliezen aan een ander en het dan veranderd weer terug te ontvangen.

Deze week werd ik gebeld door een man wiens vrouw een aantal jaren geleden was gestorven. Ik had het stervensproces, dat zeer schrijnend was, begeleid. Hij had lange tijd en zeer intensief voor zijn vrouw gezorgd. En hij zei me: "nadat ze er niet meer was mistte ik haar, de leegte die ze naliet was immens groot, maar ik mistte ook het zorgen zo. Het 'naar een ander omzien' is me in het bloed gaan zitten. En ik ben daarom allerlei vrijwilligerswerk gaan doen. Dat is voor mij een manier waarop ik voor mensen iets kan betekenen. En waar ik ook, dat klinkt misschien gek, me verbonden voel met háár."

In dit gesprek met deze man komt het evangelie van vandaag in mijn ogen klaarhelder naar voren. Zijn wens om door middel van zijn vrijwilligerswerk dicht bij zijn vrouw te blijven heeft niets te maken met macht over het leven willen hebben, ook niet met mooie sier of 'zie mij nou eens goed

werk doen'. Maar het gaat er om te midden van een alledaags leven vol beslommingen, toch in het hier en nu, op Liefde gericht te kunnen blijven.

En dat is ook wat Jezus vraagt van zijn leerlingen, als zij vragen om de plek links en rechts van hem. En dat is ook wat Jezus vraagt van óns. Hij wijst ons er in feite op dat leiderschap, richting geven aan ons leven, ons op de goede plek bevinden; dat dat in feite iets relationeels is. Het heeft te maken met vertrouwen krijgen, met warmte, met aandacht, met liefde voor onze omgeving, met dienen.

Als kinderen willen we ons stoeltje zo dicht mogelijk bij de meester zetten. Jezus leert ons dat we de kring rond moeten kijken, om ruimte te maken, om te zien of ieder wel op zijn plek is. Dat we ons hart moeten verliezen. En dat we dán, haast als vanzelf, op de beste plek terecht komen en ons hart veranderd terug krijgen.

